

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ФІЗИКО-МЕХАНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Г.В. КАРПЕНКА**

УХВАЛЕНО

рішення Вченої ради Фізико-механічного
інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України
(від 24.06.2020р. протокол №)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Фізико-механічного
інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України
академік НАН України

З.Т. Назарчук

06 2020р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ФІЗИКО-МЕХАНІЧНОГО ІНСТИТУТУ
ІМ. Г.В. КАРПЕНКА НАН УКРАЇНИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Внутрішнє забезпечення якості освіти Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України (далі - Інститут) є системою професійної взаємодії, що розглядає всі передбачені Статутом види діяльності Інституту з погляду досягнення академічної досконалості, включно з якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти.

1.2. В основу цього Положення покладені «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти», норми Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», досвід Інституту.

1.3. Система внутрішнього забезпечення якості освіти ґрунтується на таких принципах:

1.3.1. Академічна свобода;

1.3.2. Відкритість до нових знань та критики;

1.3.3. Чесність і толерантність у ставленні до всіх своїх членів і партнерів;

1.3.4. Автономія всіх своїх підрозділів та всіх членів спільноти Інституту;

1.3.5. Взаємна вимогливість та довіра;

1.3.6. Ініціативність;

1.3.7. Лідерство;

1.3.8. Суспільна відповідальність.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

2.1. Основними завданнями внутрішнього забезпечення якості є:

2.1.1. Забезпечення якості освіти Інституту;

2.1.2. Підготовка випускників вищої освіти у відповідності до сучасних вимог ринку праці;

2.1.3. Створення системи навчання з належною матеріально-технічною базою;

2.1.4. Задоволення вимог роботодавців, певних галузей економіки, зокрема з погляду регіональних потреб.

3. ФУНКЦІЇ

3.1. Система внутрішнього забезпечення якості освіти Інституту включає в себе наступні види діяльності:

3.1.1. Координація дій всіх суб'єктів науково-освітнього процесу

Інституту

3.1.2. Прозорість прийняття ефективних рішень на всіх управлінських рівнях;

3.1.4. Вільне творче навчання (формування аспірантами власної траєкторії навчання, забезпечення вибірковості дисциплін);

3.1.5. Регулярний збір і обробка інформації стосовно якості: навчання і викладання, наукових досліджень, викладацького складу, управлінських процесів, надання освітніх послуг;

3.1.6. Регулярний перегляд, вдосконалення, також розробка і впровадження сучасних навчальних дисциплін та освітньо-наукової програми;

3.1.7. Формування методичних матеріалів для забезпечення навчального процесу;

3.1.8. Забезпечення академічної доброчесності;

3.1.9. Підвищення кваліфікації викладачів;

3.1.10. Забезпечення якості складу науково-педагогічних працівників Інституту;

3.1.11. Впровадження інноваційних технологій та методик викладання;

3.1.12. Забезпечення внутрішньої комунікації, зворотного зв'язку і доступності всієї важливої інформації для спільноти Інституту;

3.1.13. Комунікація із стейкхолдерами: установами НАН України, Вченою радою Інституту, органами державної влади, закладами вищої освіти, громадськими організаціями та різними вітчизняними і зарубіжними партнерами;

3.1.14. Комунікація з акредитаційними органами Міністерства освіти і науки України та Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти;

3.1.15. Розвиток зв'язків та врахування досвіду закордонних колег.

4. СТРУКТУРА

4.1. Відповідальність за забезпечення якості навчання і викладання в Інституті покладається на наступних керівників та підрозділи Інституту:

4.1.1. Директора Інституту.

4.1.2. Заступники директора з наукової роботи Інституту (організація освітнього процесу, ліцензування та акредитація, інформаційні системи управління освітнім процесом, бібліотечні та інші інформаційні ресурси, інтеграція наукових досліджень та освітнього процесу).

4.1.3. Вчена рада Інституту (розробка політики забезпечення якості освіти).

4.1.4. Відділ міжнародних зв'язків (академічна мобільність аспірантів і викладачів, інші форми інтернаціоналізації).

4.1.5. Випускова кафедра та завідувач кафедри (організація та проведення навчального процесу).

4.1.6. Відділ інформаційно-аналітичного забезпечення (забезпечення професійного і комфортного відбору та зарахування абітурієнтів).

4.1.7. Працівник по роботі з аспірантами та докторантами (надання аспірантам soft skills).

4.1.8. Рада молодих вчених та спеціалістів Інституту (просування ініціатив аспірантів, участь у забезпеченні якості та прийнятті важливих рішень).

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

5.1. Забезпечення якості освіти здійснюється в Інституті через вдосконалення управлінських та академічних підходів до процесу підготовки аспірантів.

5.2. Управлінські та академічні підходи в Інституті направлені на:

- якість організаційного, методичного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;
- якість викладання;
- якість курсів дисциплін та освітньо-наукових програм;
- якість навчання аспірантів;
- забезпечення відповідності аспірантів кваліфікаційним вимогам за спеціальностями;
- здатність керівного складу Інституту приймати управлінські рішення стосовно подальшого вдосконалення та розвитку системи якості в Інституті.

6. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ ТА ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

6.1. В Інституті проводиться моніторинг, перегляд і вдосконалення освітньо-наукового процесу:

6.1.1. Випускова кафедра Інституту здійснює регулярний моніторинг якості курсів дисциплін та освітньо-наукової програми:

- через опитування аспірантів протягом навчального року.
- через призначення викладачів від кафедри, які здійснює поточний контроль за проведенням занять з аспірантами.

6.1.2. Питання, пов'язані з оновленням, вдосконаленням, створенням нових курсів дисциплін та внесенням змін до освітньо-наукової програми розглядаються спочатку на засіданнях випускових кафедр та Вченої ради Інституту. На такі засідання кафедри можуть бути запрошені зацікавлені аспіранти та працівники Інституту. Кафедри можуть ініціювати такі розгляди з власної ініціативи або внаслідок результатів опитувань аспірантів та науково-педагогічних працівників Інституту.

6.1.3. Під час проведення екзаменаційних сесій кафедра може залучать до екзаменаційних комісій зовнішніх стейкхолдерів (працедавців, серед яких можуть бути успішні випускники).

6.1.4. Забезпечення якості освіти Інституту функціонально спирається на принципи децентралізації, автономії та ініціативності викладачів. Особливе значення має автономія викладача в організації викладання курсів дисциплін, визначенні принципів роботи академічної групи, процедури поточного контролю та умов оцінювання.

6.1.5. Випускова кафедра здійснює аналіз навчально-методичних матеріалів для викладання дисциплін.

6.1.6. Вчена рада Інституту не менше одного разу на рік проводить засідання, присвячене стану наукового процесу і забезпеченню якості освіти Інституту.

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

7.1. В Інституті діють: веб-сайт, на якому розміщена основна інформація про його діяльність, внутрішній електронний ресурс, який містить навчально-методичні матеріали та інші внутрішні документи.

7.2. Наукова бібліотека Інституту забезпечує доступ аспірантів до власних інформаційних ресурсів, ресурсів бібліотеки ім. В.І. Вернадського, до міжнародних наукометричних баз, доступ до яких наданий установам НАН України.

7.3. Силабуси з дисциплін наведені на веб-сайті Інституту.

7.4. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності у Інституті відповідає вимогам до ліцензійних умов щодо цього виду діяльності.

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ІНСТИТУТУ

8.1. Оцінювання знань аспірантів здійснюється в якості поточного та підсумкового контролю, кваліфікаційної атестації та самоконтролю.

8.2. Форми проведення та критерії оцінювання поточного й підсумкового контролю визначаються у силабусах дисциплін. Рекомендації щодо атестації випускників визначені в Положенні про порядок створення, організацію і роботу Екзаменаційної комісії в Інституті.

8.3. Два рази на рік в Інституті проводиться загальні контрольні сесії з розгляду звітів аспірантів про стан навчання. Аспіранти звітують на наукових семінарах відповідних відділів Інституту та на засіданнях Вченої ради Інституту.

8.4. Результати річної сесії розглядаються Вченою радою Інституту та оформляється наказом Інституту щодо переведення аспірантів на наступний рік навчання або про незадовільний стан роботи.

8.5. Рада молодих вчених та спеціалістів Інституту раз на два роки проводить конференцію молодих вчених «Materials Science and Surface Engineering», участь у якій для аспірантів інституту є обов'язковою. За рішенням організаційного комітету конференції Вчена рада Інституту нагороджує переможців конкурсу Почесними дипломами.

8.6. Рада молодих вчених та спеціалістів Інституту раз на два роки проводить конкурс «Кращий молодий науковець ФМІ» Конкурсна комісія, призначена приказом директора Інституту, виконує оцінку і рейтинг робіт, представлених на конкурс. Вчена рада Інституту нагороджує переможців конкурсу Почесними дипломами імені видатних вчених Інституту.

9. ДОКУМЕНТИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ

9.1. Якість освітнього процесу визначається такими документами:

- Положення про організацію освітнього процесу у Фізико-механічному інституті ім. Г.В. Карпенка НАН України;
- Положення про порядок реалізації права на міжнародну академічну мобільність;
- Положення про порядок створення, організацію і роботу екзаменаційної комісії у Фізико-механічному інституті ім. Г.В. Карпенка НАН України;

- Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України;
- Положення про конкурс «Кращий молодий науковець ФМІ»;
- Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України;
- інші нормативні документи.

9.2. Документи оприлюднені відповідно до норм про доступ до публічної інформації.

10. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ У ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБОТАХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

10.1. Заходи із запобігання і виявлення академічної недоброчесності здійснюються у відповідності до Положення «Про академічну доброчесність здобувачів освіти у Фізико-механічному інституті ім. Г.В. Карпенка НАН України»;

10.2. Відповідно до Положення всі випускні кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти перевіряються за допомогою спеціальних програмних засобів, в тому числі інтернет-систем, з представниками яких Інститут на момент перевірки уклад угоду про співробітництво, а також за допомоги пошукових інтернет-сервісів. Використання будь-якого способу перевірки не виключає можливість використання іншого (інших) способів.